

Τεκμηρίωση συλλογών με χρήση προτύπων

Πάνος Κωνσταντόπουλος και Βίκη Ντρίτσου
Ερευνητικό Κέντρο «Αθηνά» & Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Σειρά webinars

ΑΠΟ ΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ

απο ωνίς

 ΨΗΦΙΑΚΟ ΤΟΠΙΟ

 ΑΘΗΝΑ Έρευνα & Καινοτομία
Τεχνολογίες Πληροφορίας

 ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

Πρότυπα

“A standard is an agreed way of doing something”

British Standards Institution (BSI)

- Κοινή αντίληψη
- Κοινά κριτήρια ποιότητας, αποδοχής
- Κοινός τρόπος εργασίας

Πρότυπα δεδομένων:

Κανόνες για την μορφοποίηση, περιγραφή και τεκμηρίωση δεδομένων.

Μεταδεδομένα

Μεταδεδομένα = δεδομένα που περιγράφουν δεδομένα

Δομημένα δεδομένα που περιγράφουν, εξηγούν, εντοπίζουν ένα τεκμήριο, υλικό ή ψηφιακό, ή διευκολύνουν την ανάκτηση, χρήση ή διαχείρισή του

Π.χ.: προέλευση, σκοπός, χρόνος δημιουργίας, γεωγραφική θέση, δημιουργός, τρόποι πρόσβασης, όροι χρήσης, κλπ.

Δομημένα / αδόμητα δεδομένα

Δομημένα: προκαθορισμένη μορφοποίηση και σημασία, π.χ., πεδία βάσης δεδομένων, κελιά φύλλου Excel
Αδόμητα: π.χ., κείμενο, εικόνα

Ψηφιακό τεκμήριο

Σύνολο δεδομένων που χειριζόμαστε ως ενότητα, π.χ. ένα κείμενο, μία εικόνα, μία ιστοσελίδα, ένα πρόγραμμα, μία αρχειακή εγγραφή

Τα μεταδεδομένα ευρίσκονται

- Προσαρτημένα σε ένα υλικό τεκμήριο, π.χ. στην ετικέτα ενός δίσκου, στη σελίδα τίτλου ενός τεκμηρίου
- Σε χωριστή εγγραφή αναφερόμενη στο ψηφιακό ή υλικό τεκμήριο, π.χ. στον κατάλογο μιας βιβλιοθήκης
- Μέσα στο ίδιο το ψηφιακό τεκμήριο, ορατά (π.χ. στην κορυφή ιστοσελίδας)
- Ενσωματωμένα σε ψηφιακό τεκμήριο ως μέρος της κωδικοποίησης, μη ορατά

Κατηγορίες μεταδεδομένων

- Διαχειριστικά
 - Π.χ., ημερομηνίες δημιουργίας / μεταβολής, σχέσεις με άλλες εγγραφές, κάτοχος, γλώσσα, πνευματικά δικαιώματα, κ.α.
- Δομικά
 - Τεχνικές πληροφορίες για την αποθήκευση και παρουσίαση
- Περιγραφικά
- Διευκολύνουν την ανακάλυψη και ανάκτηση, π.χ. τίτλος, συγγραφέας, θεματικοί όροι, περίληψη

Πρότυπα μεταδεδομένων - Παράδειγμα: Dublin Core (ISO 15836)

1. Contributor – "An entity responsible for making contributions to the resource".
2. Coverage – "The spatial or temporal topic of the resource, the spatial applicability of the resource, or the jurisdiction under which the resource is relevant".
3. Creator – "An entity primarily responsible for making the resource".
4. Date – "A point or period of time associated with an event in the lifecycle of the resource".
5. Description – "An account of the resource".
6. Format – "The file format, physical medium, or dimensions of the resource".
7. Identifier – "An unambiguous reference to the resource within a given context".
8. Language – "A language of the resource".
9. Publisher – "An entity responsible for making the resource available".
10. Relation – "A related resource".
11. Rights – "Information about rights held in and over the resource".
12. Source – "A related resource from which the described resource is derived".
13. Subject – "The topic of the resource".
14. Title – "A name given to the resource".
15. Type – "The nature or genre of the resource".

Πρότυπα τεκμηρίωσης συλλογών

- Πρότυπα δομής πληροφοριών

Πώς να οργανώνεται η πληροφορία σε πεδία / δομές δεδομένων;

- Π.χ., CDWA (Categories for the Description of Works of Art), LIDO (Lightweight Information Describing Objects), VRA core, MIDAS Heritage, CIDOC CRM (ISO 21127) , CRM Core

- Πρότυπα περιεχομένου πληροφοριών

Ποιές τιμές να χρησιμοποιούνται σε κάθε πεδίο και πώς;

- Π.χ., Art and Architecture Thesaurus, Thesaurus of Geographic Names, Geonames, PeriodO, United List of Artist Names, Thesaurus for Graphic Materials, ...

- Πρότυπα διαδικασιών

Ποιές διαδικασίες διασφαλίζουν την ορθή διαχείριση συλλογών;

- Π.χ., SPECTRUM by Collections Care (UK, ex-MDA), CCO (Cataloguing Cultural Objects)

ICOM/CIDOC

<https://cidoc.mini.icom.museum/standards/cidoc-standards-guidelines/>

- [Research Data Alliance Metadata Standards Catalog](#)

Κατάλογος προτύπων μεταδεδομένων για πληθώρα πεδίων.

- [TEI](#) (Text Encoding Initiative)

Πρότυπο κωδικοποιημένης παράστασης κειμένων σε ψηφιακή μορφή, κυρίως στις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες και τη γλωσσολογία.

- [VRA Core](#)

Πρότυπο από την Visual Resources Association για την παράσταση έργων αναπαραστατικών τεχνών

- [METS](#)

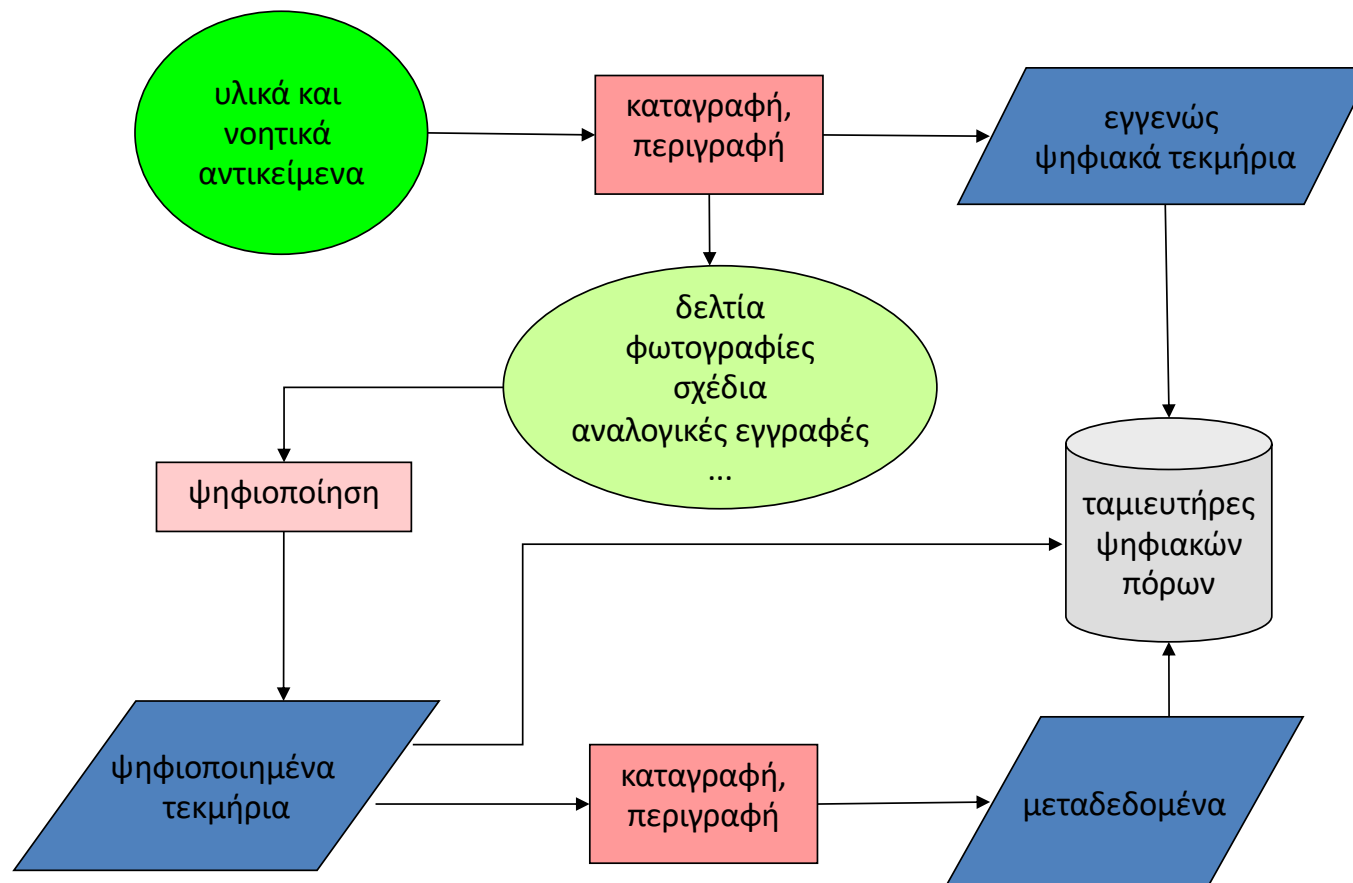
Πρότυπο κωδικοποίησης περιεχομένου ψηφιακών βιβλιοθηκών

- [LIDO](#) (Lightweight Information Describing Objects)

Πρότυπο για την διάθεση στοιχείων από βάσεις δεδομένων online συλλογών σε πύλες που συσσωρεύουν ψηφιακούς πόρους

- [EDM](#) (Europeana Data Model)

Τεκμηρίωση: από τα αντικείμενα στα δεδομένα

Ψηφιακές συλλογές

Οργανωμένα, επιμελημένα σύνολα ψηφιακών τεκμηρίων

- Σκοπός
 - Διατήρηση
 - Πρόσβαση
- Προκλήσεις
 - Μεγάλες ποσότητες κατακερματισμένων πληροφοριών, ψηφιοποιημένων ή εγγενώς ψηφιακών
 - Τα ψηφιακά πολιτισμικά δεδομένα δεν αφορούν μόνο σε «πρωτογενή» πολιτισμικά αντικείμενα (κείμενα, τεχνήματα,...), αλλά όλο και περισσότερο σε ιστορίες και ερμηνείες των αντικειμένων
 - Απώλεια συγκειμένων κατά την μετάβαση από ενσώματες σε ψηφιακές πληροφοριακές πρακτικές
 - Πολλαπλές ερμηνευτικές κοινότητες με διαφορετικά πλαίσια αναφοράς, στόχους και σημειολογία

αρτοφόριο
Μουσείο Μπενάκη

Ο κόσμος μέσα από φακούς: μοντέλα

Μοντέλο :

Μία **παράσταση** ενός μέρους του πραγματικού κόσμου – υποκατάστατο εκείνου.

Π.χ.:

- ο χάρτης της Αθήνας
- ο κατάλογος της Εθνικής Βιβλιοθήκης
- η εγγραφή υπ' αρ. 34044 στον κατάλογο του Μουσείου Μπενάκη

- Το περιγραφόμενο μέρος του κόσμου λέγεται **πεδίο** του μοντέλου.
- Το μοντέλο είναι μία **αφαιρετική** παράσταση: περιγράφει το πεδίο μόνο από ορισμένες **σκοπιές**.

Ένα χειρόγραφο δελτίο τεκμηρίωσης του Μουσείου Μπενάκη

Ευγενική παραχώρηση: Ιφιγένεια Διονυσιάδου, Μουσείο Μπενάκη

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ

ΑΡΙΘ. ΕΥΡ.

34044

ΘΕΣΗ

Αιθ. 16 υπ. 2 / αρ. 55

ΑΡΝΗΤ.

ΕΙΔΟΣ

μυθωτίδιο

ΥΛΗ

ξύλο, γεντέρι, όστρακο χελώνας

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ

Υ: 28,8 εκ, Μ: 25,2 εκ. Π: 17,9 εκ.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ

ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ

18ος αι.

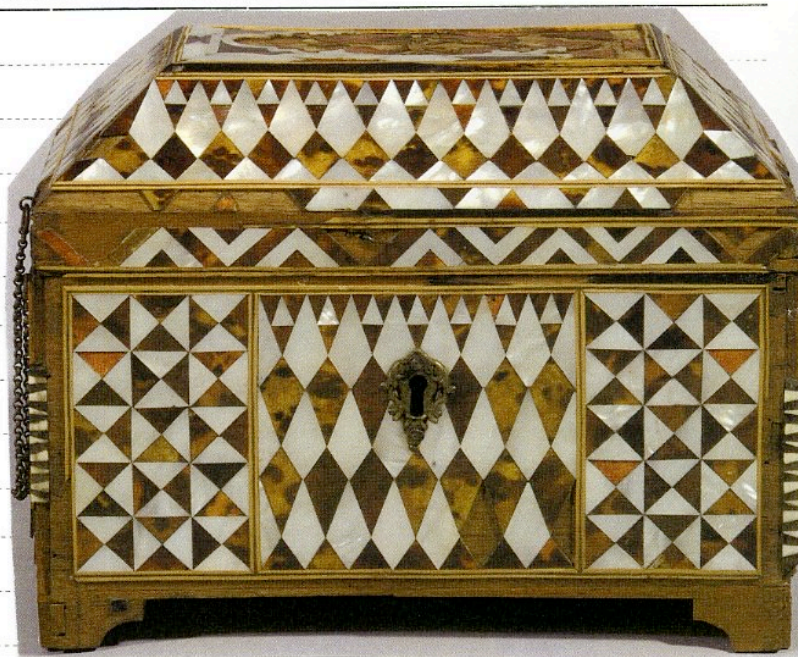
ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

Άπο τὰ μνημεία των

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

ώροβρύμων Μ. Αγίας (Τ.Α. 380)

Ξύλινο μυθωτίδιο με ένθετο διαμορφωμένο από γεντέρι και όστρακο χελώνας, το οποίο χρησιμοποιήθηκε ως αρτοφόριο.

Μοντέλο – 1: παράσταση συγκεκριμένων πραγμάτων

Το δελτίο, κατάλληλα
συμπληρωμένο.

Τα πεδία του δελτίου
αντιστοιχούν στις
ορισμένες σκοπιές.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ	ΑΙΘ. 16 υπ. 2 / αρ. 55
ΑΡΙΘ. ΕΥΡ. 34044	
ΑΡΝΗΤ.	
ΕΙΔΟΣ μινωϊδίο	
ΥΛΗ ξύλο, γεντέρι, όστρακο χαλκός	
ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ Υ: 28,8 εκ, Μ: 25,2 εκ. Π: 13,9 εκ.	
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ	
ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ	
ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ 18ος αϊ.	
ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ Άδω τὰ μινωϊδιά των	
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ. ωροβόλων Μ. Άγίας (Τ.Α. 380)	
Ξύλινο μινωϊδίο με ένθετο διά- μορφο άωο γεντέρι και όστρακο χαλκός, το όποιο χρησιμποιήθηκε ως αρτοφόριο.	

Υπόδειγμα δομημένης περιγραφής

*Τα πεδία του δελτίου
τεκμηρίωσης
+
κανόνες για την ορθή
συμπλήρωση αυτών*

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ	
ΑΡΙΘ. ΕΥΡ.....	ΘΕΣΗ..
ΑΡΝΗΤ.....	
ΕΙΔΟΣ..	
Υ Λ Η..	
ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ..	
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ	
ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ	
ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ..	
ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ	
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ.....	

Μοντέλο – 2: υπόδειγμα για κατασκευή παραστάσεων

Π.χ.:

- *οι χαρτογραφικές συμβάσεις*
- *τα πεδία του δελτίου*

Ένα τέτοιο υπόδειγμα ουσιαστικά αποτελεί μία **τυπική, τεχνητή γλώσσα** στην οποία εκφράζονται **αφαιρετικές** παραστάσεις της πραγματικότητας χωρίς τις αμφισημίες (αλλά και χωρίς τον πλούτο αποχρώσεων) της φυσικής γλώσσας.

Στην πληροφορική το υπόδειγμα αυτό λέγεται **σχήμα**

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ

ΑΡΙΘ. ΕΥΡ. ΘΕΣΗ

ΑΡΝΗΤ.

ΕΙΔΟΣ

Υ Λ Η

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ

ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ'

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Ισοδύναμες μορφές

- Εγγραφή καταλόγου = δελτίο ή γραμμή πίνακα
- Ο ΑΡΙΘ. ΕΥΡ. προσδιορίζει σε κάθε περίπτωση μοναδικά την ταυτότητα της εγγραφής

ΑΡΙΘ ΕΥΡ	ΘΕΣΗ	ΑΡΝΗΤ	ΕΙΔΟΣ	ΥΛΗ	ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ	ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ	ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ	ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ	ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

Δομικά στοιχεία εννοιολογικών μοντέλων

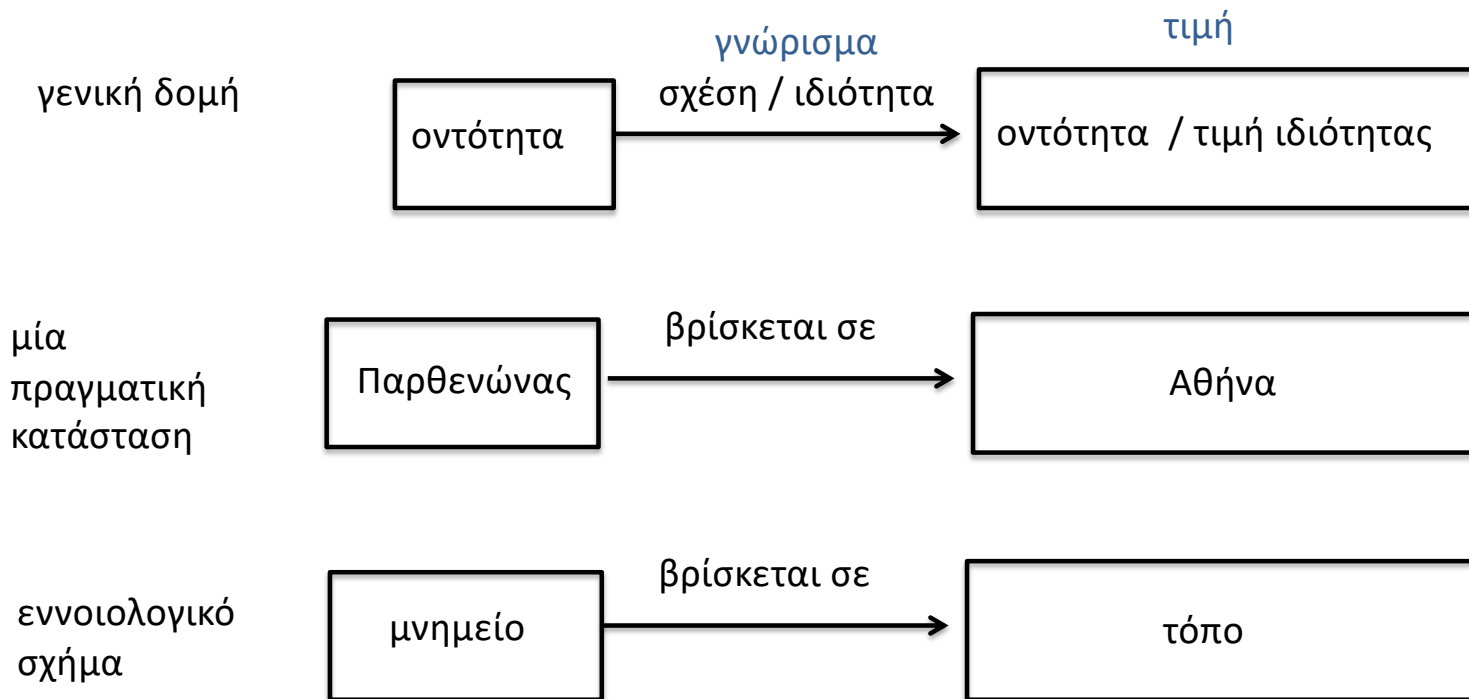
οντότητες	ιδιότητες	σχέσεις
Ο Παρθενώνας	έχει ύψος 14 m	βρίσκεται στην Αθήνα

- Οι ιδιότητες περιγράφουν οντότητες καθαυτές
- Οι σχέσεις εμπλέκουν δύο οντότητες

πραγματώσεις (άτομα)	τάξεις (κατηγορίες)
Ο Παρθενώνας Αθήνα	μνημείο τόπος, πόλη

- Οι πραγματώσεις ανήκουν σε τάξεις

υποκείμενο – ρήμα – αντικείμενο

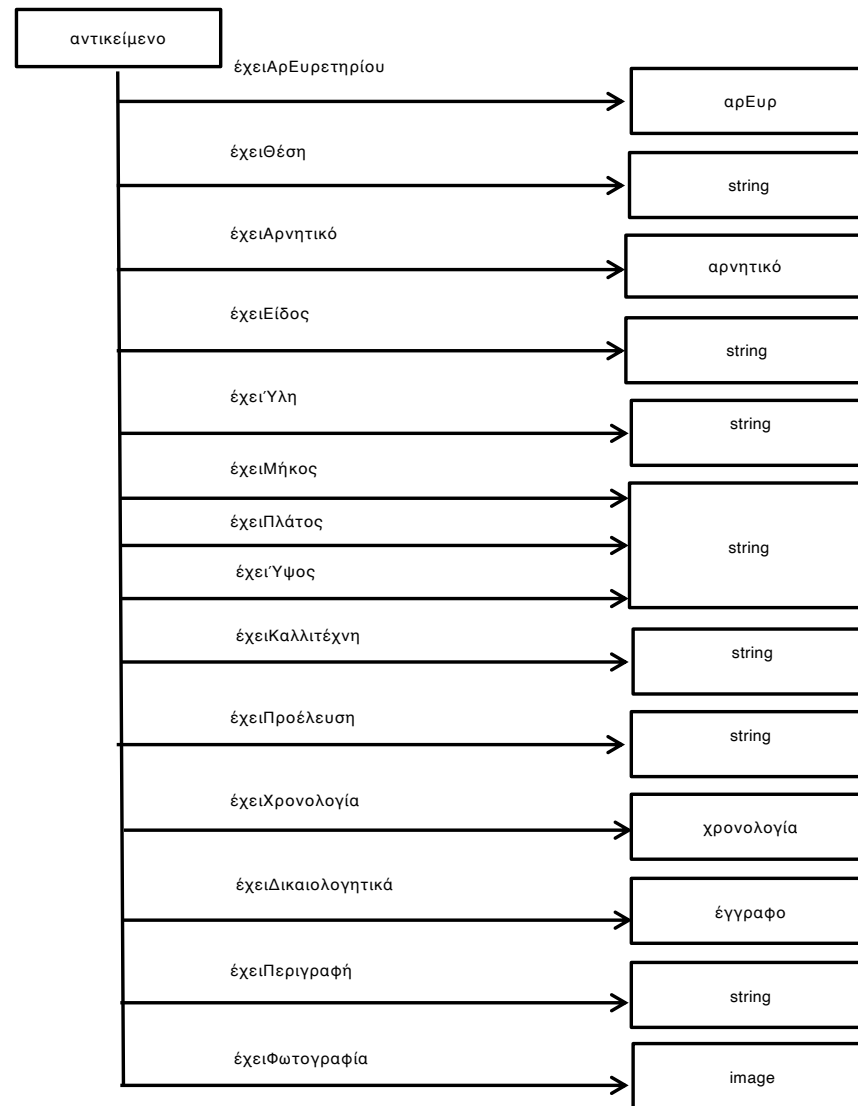

Σχήμα τεκμηρίωσης αντικειμένου

1^η προσέγγιση

τιμές – λέξεις ή φράσεις

Απώλεια της ταυτότητας των
αναφερομένων

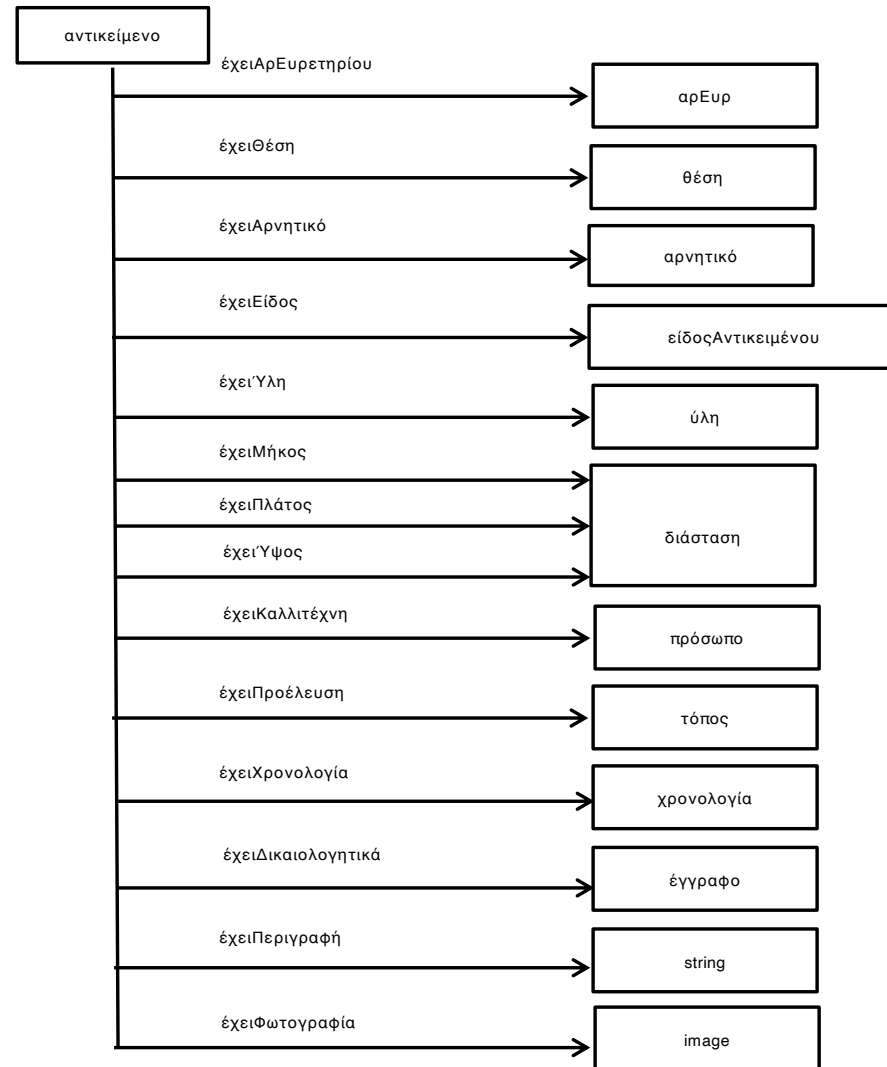

Σχήμα τεκμηρίωσης αντικειμένου

2^η προσέγγιση

τιμές – αντικείμενα πεδίου

- Ταύτιση των αναφερομένων
- Η επιλογή για τα σύγχρονα διαδικτυακά πληροφοριακά συστήματα
- Συνδεδεμένα δεδομένα
- Αξιοποίηση αυτοτελών πόρων

Οδηγός πολιτισμικής τεκμηρίωσης και διαλειτουργικότητας

Κοινωνία της Πληροφορίας, Μέτρο 1.3, Έργο 92492 «**Πρότυπα πολιτισμικής τεκμηρίωσης και τεχνολογίες υποστήριξης της διασύνδεσης του ψηφιακού πολιτισμικού αποθέματος και της διαλειτουργικότητας συστημάτων**»

Ανάδοχος: Κέντρο Πολιτισμικής Πληροφορικής, Ινστιτούτο Πληροφορικής ΙΤΕ

Υπεύθυνος: Καθ. Πάνος Κωνσταντόπουλος

<http://www.ics.forth.gr/CULTUREstandards>

Γενική δομή δελτίου τεκμηρίωσης

<http://www.ics.forth.gr/CULTUREstandards>

- **Ταύτιση δελτίου**
Μεταδεδομένα σχετικά με το δελτίο ως ψηφιακό αντικείμενο καθεαυτό.
- **Αναγνώριση/ταύτιση αντικειμένου**
Τα ελάχιστα στοιχεία που κρίνονται απαραίτητα για την αναγνώριση ενός αντικειμένου και την αναφορά σε αυτό κατά μοναδικό τρόπο ανεξαρτήτως συμφραζομένων.
- **Αναλυτική τεκμηρίωση**
 - Περιγραφή του αντικειμένου ως έχει
Ταξινόμηση, φυσική συγκρότηση, κατάσταση, περιεχόμενο (θεματικό, συμβολικό)
 - Ιστορία του αντικειμένου σύμφωνα με μαρτυρίες ή όπως τεκμαίρεται από ίχνη και ενδείξεις
Περιγραφές συμβάντων (π.χ. κατασκευή, χρήση, περισυλλογή, συντήρηση) στα οποία αυτό μετέσχε.
 - Συσχετίσεις του αντικειμένου με άλλα αντικείμενα (π.χ. ομοιότητα) και συμβάντα
- **Διαχείριση**
Στοιχεία που εξυπηρετούν την τρέχουσα διαχείριση του αντικειμένου σ' ένα μουσείο (π.χ. θέση, απόκτηση, έκθεση, αποτίμηση, δανεισμός), τα οποία αργότερα ενδέχεται να συμπεριληφθούν στην ιστορία του αντικειμένου.
- **Αναφορές**
Μεταδεδομένα σχετικά με πηγές τεκμηρίωσης και βιβλιογραφία.

Τρόποι καταγραφής δεδομένων τεκμηρίωσης

- Σε **δομημένη μορφή**

- προδιαγεγραμμένος τύπος συγκρότησης της πληροφορίας από επί μέρους ενότητες
- προδιαγεγραμμένο σύνολο τιμών

+ Αποτελεσματικότερη αναζήτηση, συσχέτιση, επεξεργασία, εξαγωγή συμπερασμάτων

— Προδιαγεγραμμένη και πειθαρχημένη διαδικασία καταγραφής, κατάλληλη υποστήριξη από την πλευρά του λογισμικού

➤ Πληροφορίες ταύτισης και ταξινόμησης οπωσδήποτε

➤ Η γενικότερη περίπτωση – υποστηρίζεται από το υπόδειγμα δελτίου

- Σε **ελεύθερη μορφή**

- ελεύθερη επιλογή λέξεων και άλλων συμβόλων, ή περιγραφικού κειμένου.

+ Μεγάλη ευκολία καταγραφής

— Μικρότερη ικανότητα αξιοποίησης των πληροφοριών

➤ Πάντοτε μπορούμε να καταφύγουμε σε αυτήν

Διαδικασία συμπλήρωσης δελτίου

- Σχέση με τη σειρά εκτέλεσης χειρισμών του αντικειμένου
- Εισαγωγή τιμής
 - **απαραίτητη** δεν επιτρέπεται να μη συμπληρωθεί
 - **υποχρεωτική** πρέπει να συμπληρωθεί εφ' όσον υπάρχει και είναι γνωστή
 - **προαιρετική**
 - Προτεραιότητα έχει το εύρος έναντι του βάθους
- Ασαφείς και αβέβαιες τιμές
 - Φαινομενικά ασφαλής τακτική: ελάχιστη «δέσμευση»
 - Π.χ., χρονολόγηση 'άγνωστη' ή 'πριν το 1900 μ.Χ.'
 - Ορθή τακτική: οι ακριβέστερες δυνατές τιμές στα όρια των γνώσεων του τεκμηριωτή.
 - Π.χ., προσωπικός υπολογιστής αγνώστου έτους κατασκευής μπορεί με ασφάλεια να χρονολογηθεί 'μετά το 1980 μ.Χ.'
- Πολλαπλότητα τιμών:
 - τιμές αυτοδικαίως πολλαπλές, εκτός εάν ορισθούν ως μοναδικές

Δελτίο μουσειακού αντικειμένου: σύνοψη

Ταύτιση δελτίου

Κωδικός δελτίου **A**

Κωδικός έκδοσης **Y**

Ταύτιση αντικειμένου

Κωδικός αντικειμένου **A**

Άλλος κωδικός **Y**

Εισαγωγή **A**

Τμήμα **Y**

Συλλογή **Y**

Κατηγορία **Y**

Κύριο Υλικό **Y**

Κύριο χρώμα **Y**

Περιεκτικό σύνολο **Y**

Συγκρότηση **Y**

Εικόνα **A**

Κατάσταση **Y**

Περιγραφή **A**

Εντός Μουσείου **Y**

Αναλυτική τεκμηρίωση αντικειμένου

Περιγραφή αντικειμένου

Ονομασία **Y**

Είδος **Y**

Απεικόνιση

Σήμανση

Μέτρηση

Έλεγχος κατάστασης

Ιστορία αντικειμένου

Κατασκευή

Χρήση

Περισυλλογή / ανεύρεση

Επέμβαση

Κατοχή

Συσχετίσεις αντικειμένου

Συσχέτιση

Διαχείριση αντικειμένου

Άλλη εισαγωγή

Απόκτηση **Y**

Θέσεις **Y**

Εκτίμηση

Συμφωνητικό

Μετακίνηση

Δανεισμός **Y**

Συσκευασία

Διαγραφή **Y**

Αναφορές

Βιβλιογραφία

Αρχεία

Άλλη ταξινόμηση

Κείμενο προθήκης

Αξιοποίηση των ψηφιακών δεδομένων

- Το ψηφιακό υλικό απαιτείται:
 - να παραμείνει διαθέσιμο παρά τις μελλοντικές αστοχίες του εξοπλισμού ή τις τεχνολογικές αλλαγές
→ διατήρηση
 - να είναι κατ' αρχήν δυνατή η ευρεία και συνδυαστική πρόσβαση σε αυτό ανεξαρτήτως πηγής
→ διαλειτουργικότητα
- Οικονομικά ζητήματα:
 - **διατήρηση**: κόστος ανάνηψης, αναδημιουργίας ή οριστικής απώλειας πληροφοριών
 - **διαλειτουργικότητα**: κόστος προσπέλασης και επανάχρησης καταναμεμένων και ετερογενών πληροφοριών για ποικίλους σκοπούς
- Τεχνικά ζητήματα:
 - Δυνατότητα μεταφοράς σε άλλη πλατφόρμα
 - διασύνδεση των δεδομένων διαφόρων συλλογών
 - διαλειτουργικότητα των συστημάτων που χειρίζονται τις συλλογές
 - διάθεση στον Παγκόσμιο Ιστό

Ετερογένεια και συμβατότητα

Ετερογένεια:

- **Συντακτική**
 - διαφορετικές διεπαφές
 - διαφορετικές παραστάσεις δεδομένων και λειτουργιών
- **Σημασιολογική**
 - **Ορολογική**: διαφορετικές τιμές δεδομένων, ενδεχομένως από διαφορετικά σύνολα δεδομένων, ή φυσικές γλώσσες, αναφέρονται στα ίδια αντικείμενα
 - **Εννοιολογική**: διαφορετικές εννοιοποιήσεις της πραγματικότητας

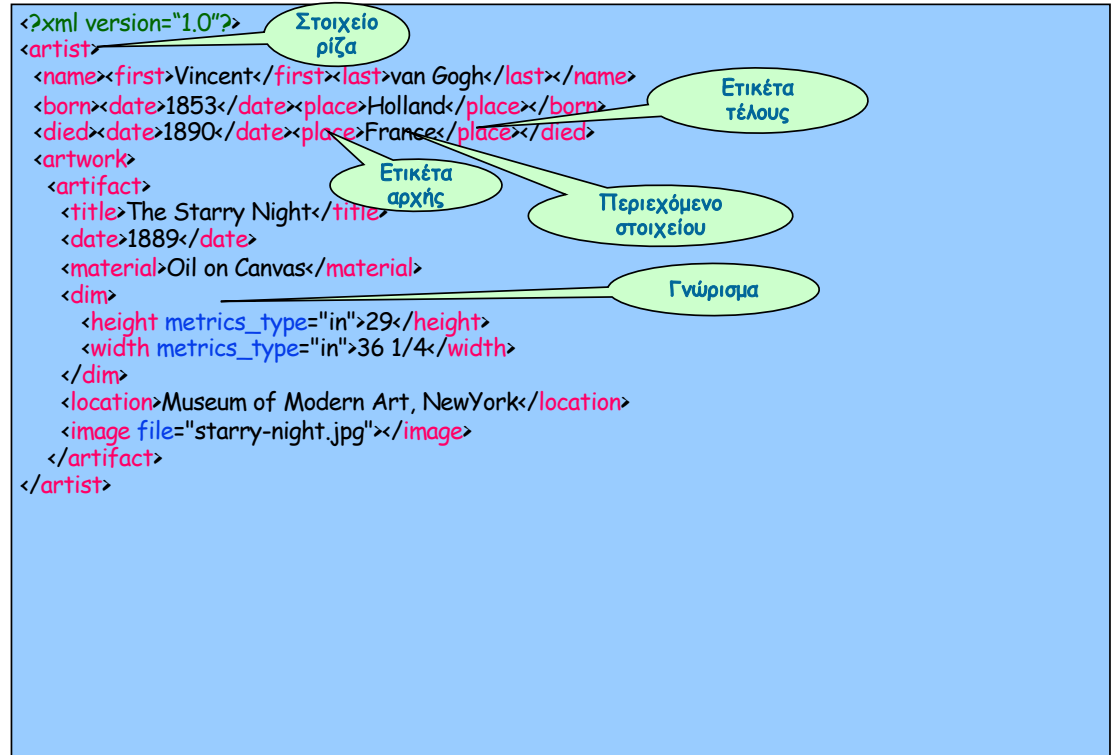
Για τη διασύνδεση πληροφοριών και συστημάτων απαιτείται **συμβατότητα** του τρόπου κωδικοποίησης των επί μέρους συλλογών ψηφιακού υλικού με ορισμένα πρότυπα (και, κατ' επέκταση, μεταξύ τους).

- **Συντακτική και σημασιολογική συμβατότητα.**

Συντακτική συμβατότητα

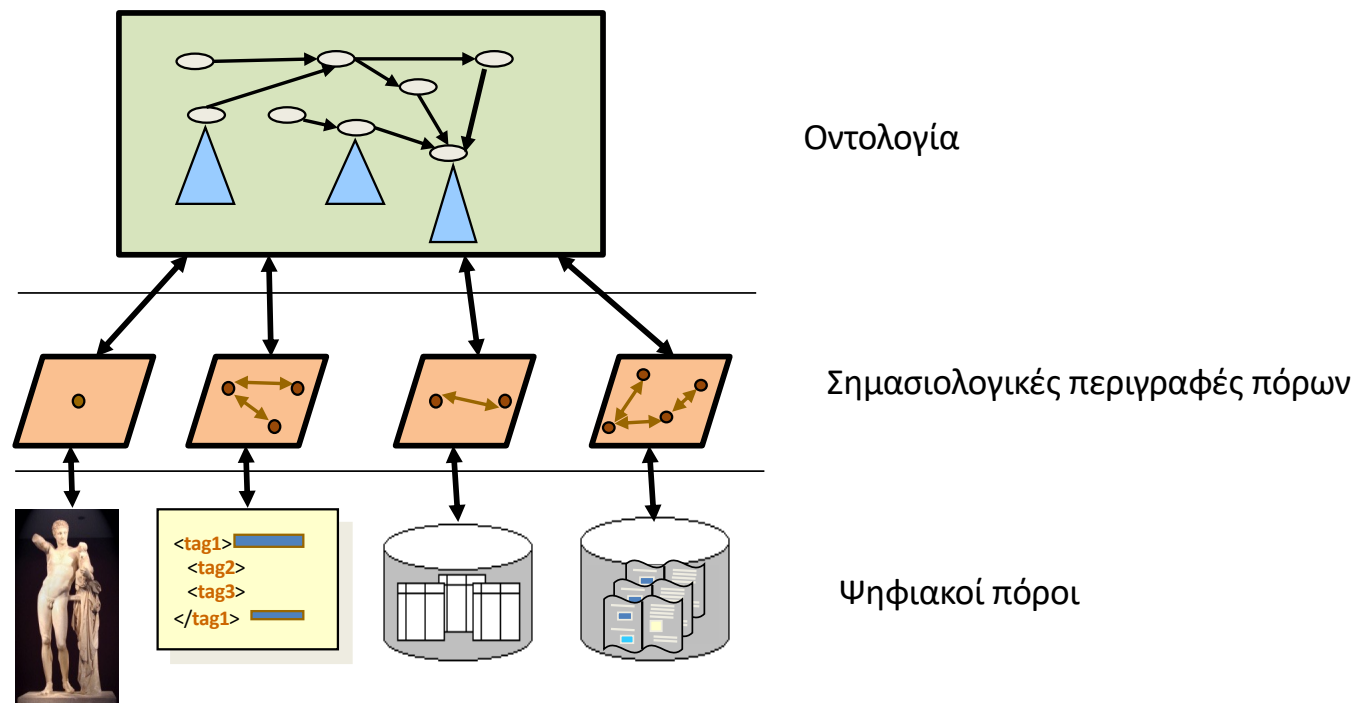
- Χρήση κοινής γλώσσας για την **εξωτερική** παράσταση και ανταλλαγή δεδομένων
- Τα διάφορα συστήματα διατηρούν την ελευθερία **εσωτερικής** παράστασης και επεξεργασίας των δεδομένων σύμφωνα με άλλες κωδικοποιήσεις.

XML

Σημασιολογική συμβατότητα

- Χρήση ενός κοινού εννοιολογικού σχήματος
- Ενιαία πρόσβαση σε αυτόνομες ψηφιακές συλλογές → προστιθέμενη αξία

Οντολογίες

Τα περισσότερα μοντέλα αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των αναγκών συγκεκριμένων εφαρμογών.

Οι **οντολογίες** είναι μοντέλα που αποσκοπούν στην αποτύπωση της γενικής αντίληψης ενός πεδίου. Παριστάνουν την γνώση για τις βασικές κατηγορίες του πεδίου δίνοντας ορισμούς βασικών τάξεων και γνωρισμάτων.

Π.χ., CIDOC CRM (ISO 21127) για την πολιτισμική τεκμηρίωση

Dublin Core

- Πρότυπο ISO 15836, ANSI/NISO Z39.85, and IETF RFC 5013
- Διατυπώθηκε αρχικά στο Δουβλίνο του Οχάιο (Dublin)
- Αποτελείται από έναν πυρήνα (core) βασικών στοιχείων μεταδεδομένων
 - Η σημασιολογία τους διατυπώνεται από διεπιστημονική ομάδα ειδικών στη βιβλιοθηκονομία, την πληροφορική, την κωδικοποίηση κειμένου, τα μουσεία και άλλα
- Πρωταρχικός σκοπός η βελτίωση της ανακάλυψης ψηφιακών πόρων στο διαδίκτυο

Στοιχεία Dublin Core

- 15 στοιχεία μεταδεδομένων
 - Προαιρετικά
 - Επαναλαμβανόμενα

1. Contributor

2. Coverage

3. Creator

4. Date

5. Description

6. Format

7. Identifier

8. Language

9. Publisher

10. Relation

11. Rights

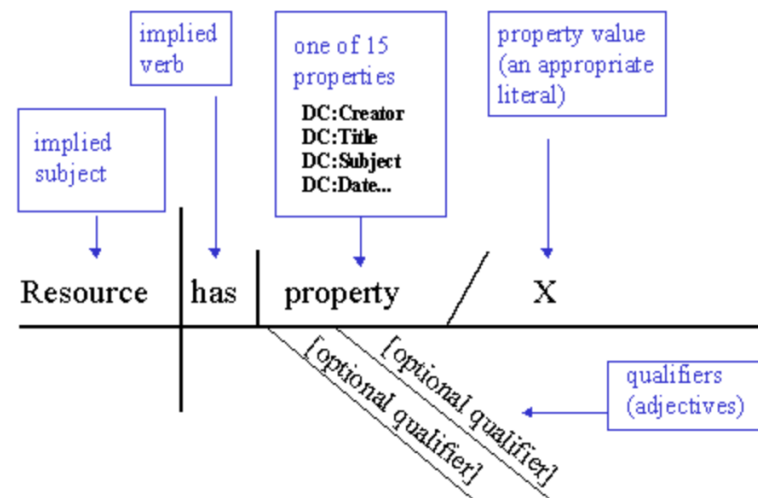
12. Source

13. Subject

14. Title

15. Type

Διαγραμματικές δηλώσεις Dublin Core

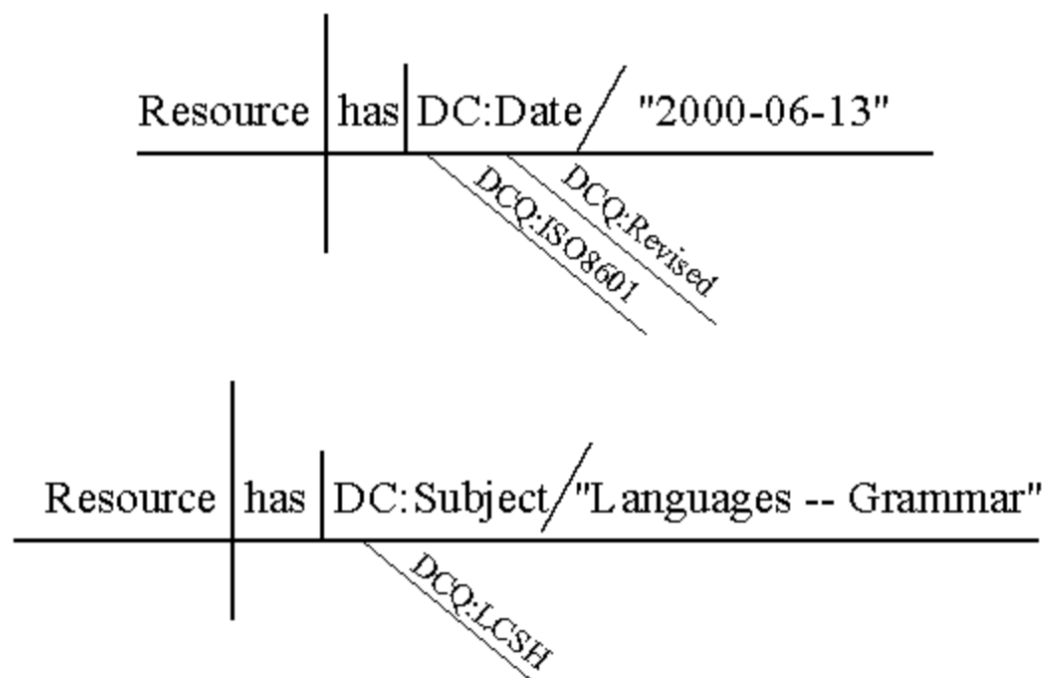

Πηγή: <http://www.dlib.org/dlib/october00/baker/10baker.html>

Επέκταση DC: Qualified Dublin Core

- Εξειδικευμένο Dublin Core: επέκταση/εξειδίκευση του αρχικού DC
- Επέκταση των 15 αρχικών στοιχείων
 - Audience, Provenance, Rights Holder, Instructional Method, Accrual Method, Accrual Periodicity, Accrual Policy
- Ακριβέστερο σημασιολογικά με χρήση των εξειδικευτών (qualifiers)
 - Εξειδίκευση στοιχείου (element refinement): στενότερη, πιο εξειδικευμένη σημασιολογία του στοιχείου
 - Σχήμα κωδικοποίησης (encoding scheme): προσδιορισμός σχήματος (ελεγχόμενα λεξιλόγια, τυπικοί συμβολισμοί, κανόνες ανάλυσης) για την ερμηνεία της τιμής ενός στοιχείου

Παραδείγματα δηλώσεων

Πηγή: <http://www.dlib.org/dlib/october00/baker/10baker.html>

DCMES Element	Element Refinement(s)	Element Encoding Scheme(s)
<u>Title</u>	<u>Alternative</u>	-
<u>Creator</u>	-	-
<u>Subject</u>	-	<u>LCSH</u> <u>MeSH</u> <u>DDC</u> <u>LCC</u> <u>UDC</u>
<u>Description</u>	<u>Table Of Contents</u> <u>Abstract</u>	-
<u>Publisher</u>	-	-
<u>Contributor</u>	-	-
<u>Date</u>	<u>Created</u> <u>Valid</u> <u>Available</u> <u>Issued</u> <u>Modified</u> <u>Date Accepted</u> <u>Date Copyrighted</u> <u>Date Submitted</u>	<u>DCMI Period</u> <u>W3C-DTF</u>

Σύνοψη Dublin Core & Qualified Dublin Core

- Βασικός πυρήνας 15+7 στοιχείων μεταδεδομένων
 - Ορισμένα διεπιστημονικά
 - Προαιρετικά και επαναλαμβανόμενα
 - Αρκούν;
- Πληροφορία διατυπωμένη με «απλά» στοιχεία
 - Ευκολία χρήσης (και από μη εξειδικευμένους χρήστες)
 - Παρέχει διαλειτουργικότητα (συντακτική και σημασιολογική)
 - Επεκτάσιμο

17/01/2024

Π. Κωνσταντόπουλος & Β. Νηρίτσου

menti.com

5443121

31.607.615

EIKONA

24.519.709

ΚΕΙΜΕΝΟ

996.587

ΗΧΟΣ

364.986

ΒΙΝΤΕΟ

4.696

3D

Ανακαλύψτε την ψηφιακή πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης

Αναζητήστε, αποθηκεύστε και διαμοιραστείτε τέχνη, βιβλία, φιλμ και μουσική από χιλιάδες πολιτιστικούς φορείς

 Κάντε αναζήτηση ανάμεσα σε 50+ εκατομμύρια τεκμηρίων.

17/01/2024

Π. Κωνσταντόπουλος & Β. Ντρίτσου

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

^ αρτοφόριο

✕ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ

58 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΓΙΑ

αρτοφόριο ✕

< ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΠΡΟΗΓΜΕΝΗ
ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ

αρτοφόριο

Benaki Museum

αρτοφόριο

Benaki Museum

Φίλτρα αναζήτησης

ΘΕΜΑ ⓘ

Επιλέξτε ένα θέμα

Άθλημα

Αρχαιολογία

Βιομηχανική κληρονομιά

Εφημερίδες

Μετανάστευση

ΧΩΡΑ

Επιλέξτε χώρες παροχής

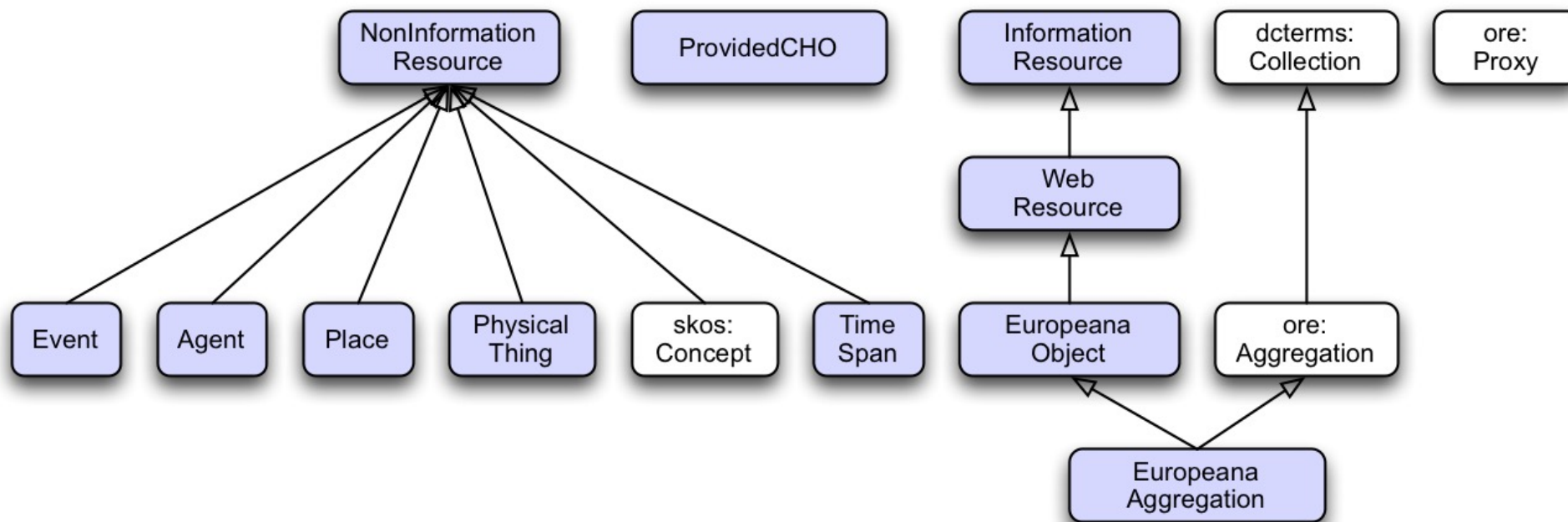

ΓΛΩΣΣΑ

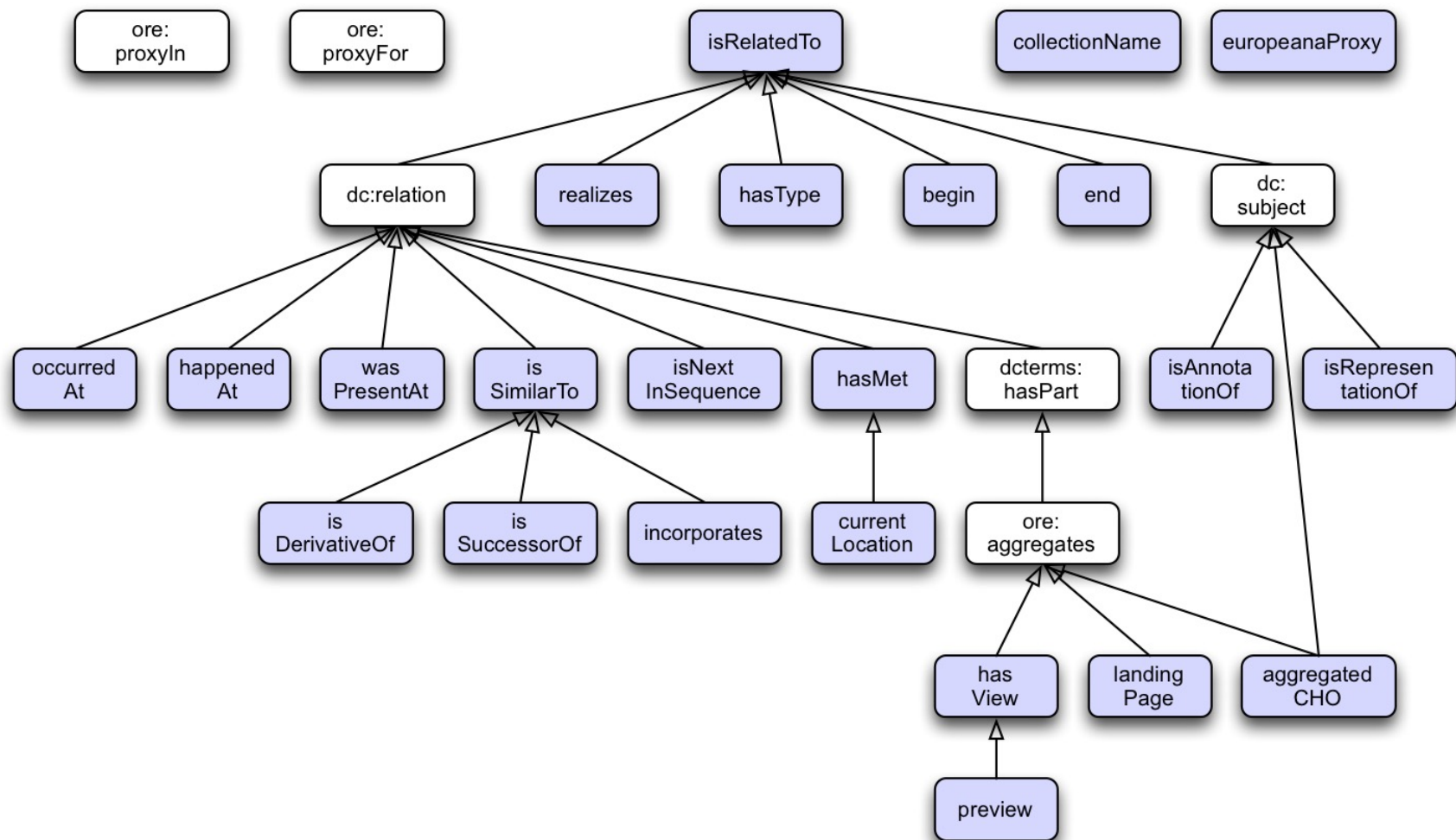

Europeana Data Model - EDM

EDM – Βασικές οντότητες

EDM – Βασικές ιδιότητες

Παράδειγμα: Ο επιτάφιος
ΓΕ34604 του Μουσείου Μπενάκη
*Martin Doerr and Ifigenia
Dionissiadou, Data Example of the
CIDOC Reference Model:
Epitaphios GE34604, 1998*

https://www.benaki.org/index.php?option=com_collectionitems&view=collectionitem&id=142747&Itemid=162&lang=el

Epitaphios GE34604 (edm:ProvidedCHO)

edm:ProvidedCHO ->

GE34604 (URI)

dc:identifier ->

GE34604 (literal)

TA959a (literal)

dc:type ->

PhysicalObject (literal)

epitaph (literal)

ecclesiastical embroidery (literal)

liturgical cloth (literal)

dc:provenance

Museum Benaki (edm:Agent)

Georgios, son of Kyriazes (edm:Agent)

Metropolitan Church of the Greek Community of Ankara (edm:Agent)

edm:currentLocation
 drawer 8 / case 27 / room 6 / floor -1 / new wing (edm:Place)
dcterms:spatial
 Greece (edm:Place)
 Ankara (edm:Place)
dc:realizes
 Depiction of the Lament (edm:InformationResource)
 dc:subject
 The Lament (literal)
dcterms:hasPart
 Inscription of Epitaphios GE34604 (edm:InformationResource)
edm:isRelatedTo
 epitaphios (literal)
dc:extent
 length 1.50 m (dcterms:SizeorDuration)
 width 1.12 m (dcterms:SizeorDuration)
dc:medium
 silver thread (dcterms:PhysicalMedium)
 gold thread (dcterms:PhysicalMedium)
 silk cloth (dcterms:PhysicalMedium)

Epitaphios GE34604 (edm:ProvidedCHO)

...

dc:provenance

Museum Benaki (edm:Agent)

dc:Type

private museum (literal)

skos:note

<Ifigenia Dionissiadou> ifi@benaki.gr (literal)

Koumbari Street 1, Athens (literal)

Metropolitan Church of the Greek Community of Ankara (edm:Agent)

dc:Type

ecclesiastical institution (literal)

Georgios, son of Kyriazes (edm:Agent)

skos:note

'He was pilgrim of the Holy Land' (literal)

...

edm:wasPresentAt

Acquisition of Epitaphios GE34604 (edm:Event)

edm:isRelatedTo

Metropolitan Church of the Greek Community of Ankara (edm:Agent)

edm:isRelatedTo

Exchangable Fund of Refugees (edm:Agent)

edm:isRelatedTo

Museum Benaki (edm:Agent)

edm:occurredAt

1923 - 1928 (edm:TimeSpan)

edm:happenedAt

Greece (edm:Place)

...

...

edm:wasPresentAt

Creation of Epitaphios GE34604 (edm:Event)

dc:type

handicraft

embroidering

skos:note

“information is derived from the inscription” (literal)

edm:occurredAt

1682 - 1682 (edm:TimeSpan)

edm:happenedAt

Istanbul (edm:Place)

dc:identifier

Κωνσταντινούπολις (literal)

dc:creator

Despoineta (edm:Agent)

dc:type

embroiderer

dcterm:medium

gold and silver thread

edm:wasPresentAt

Order by Georgios, son of Kyriazes (edm:Event)

dc:type

commercial order (dc:literal)

dc:creator

Georgios, son of Kyriazes (edm:Agent)

edm:isRelatedTo

Donation by Georgios, son of Kyriazes (edm:Event)

...

edm:realizes

Inscription of Epitaphios GE34604 (edm:InformationResource)

dc:language

medieval Greek

dc:description

"Inscription text:

Center: «ΔΙΑ ΧΕΙΡΟΣ ΑΧΡΕΙΑΣ ΔΕΣΠΟΙΝΕΤΑΣ, ΗΜ(ων) ΔΕΣΠΟΙΝΗΣ ΔΟΥΛΗΣ, ΦΕΙΛΟΠΟΝΕΙΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ, ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ»

Lower side: «ΤΗΝ ΠΑΝΣΕΤΠΤΟΝ ΜΩΡΦΗΝ ΤΗΣ ΣΗΣ ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΑΣ Π[ΡΟΣΕ]ΘΗΚΕΝ ΤΗΔΕ Μ(ητρ)ΟΠΟΛΕΙ ΑΓΓ[ΥΡΑ]Σ ΤΗΣ ΠΡ[...]ΣΤ [...] ΚΥΡΙΑΖΗ ΔΕ ΓΟΝΟΣ [ΠΡ]ΟΣΚΥΝΗΤΗΣ ΚΑΙ ΔΟΥΛΟΣ ΣΟΥ, ΘΕΙΕ Θ(εο)Υ ΛΟΓΕ ΓΕ[ΩΡ]Γ[ΙΟΣ]»

Right side: « ΕΝ ΕΤΕΙ Σ(ωτη)ΡΙΩ ΑΧΠΒ...: ΟΤΕ ΕΝ ΤΩ ΤΑΦΩ ΤΩ ΚΕΝΩ, ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΠΑΝΤΟΣ ΚΑΤΕΤΕΘΗΣ Ο ΠΟΙΗΤΗΣ | ΤΟΥ ΠΑΝΤΟΣ ΑΔΗΣ Ο ΠΑΓΓΕΛΑΣΤΟΣ ΕΙΔΟΝ ΣΕ ΕΦΡΙΞΕΝ ΟΙ ΜΟΧΛΟΙ ΣΥΝΕΤΡΙΒΗΣΑΝ ΕΘΛΑΣΘΗΣΑΝ ΠΥΛΛΑΙ ΜΝΗΜΑΤΑ ΕΙΝΗΧΘΗΣΗΣΑΝ, Σ(ωτ)ΕΡ ΑΝΕΒΟΑ ΣΟΙ ΔΟΞΑ, ΤΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΟΥ ΦΙΛ|ΑΝ(θρωπ)Ε.»

Upper inner zone: Η ΖΩΗ ΕΝ ΤΑΦΩ ΚΑΤΕΤΕΘΗΣ Χ(ριστ)Ε, ΚΑΙ ΑΓΓΕΛΩΝ ΣΤΡΑΤΙΑΙ ΕΞΕΠΛΗΤΤΩΝΤΟ, ΣΥΓΚΑΤΑΒΑΣΙΝ ΔΟΞΑΖΟΥΣΑΙ ΤΗΝ ΣΗΝ.

Lower inner zone: + ΑΙ ΓΕΝΝΕΑΙ ΠΑΣΣΑΙ ΥΜΝΟΝ ΤΗ ΤΑΦΗ ΣΟΥ ΠΡ[ΟΣΦΕΡΟ]ΜΕΝ ΧΡΙ[ΙΣΤΕ ΜΟΥ .Τ]ΡΙΑΣ ΘΕΕ ΜΟ[Υ ΠΑΤΗΡ ΥΙΟ]Σ ΚΑΙ ΠΝ(ευμ)Α ΕΛΕΗΣΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ.

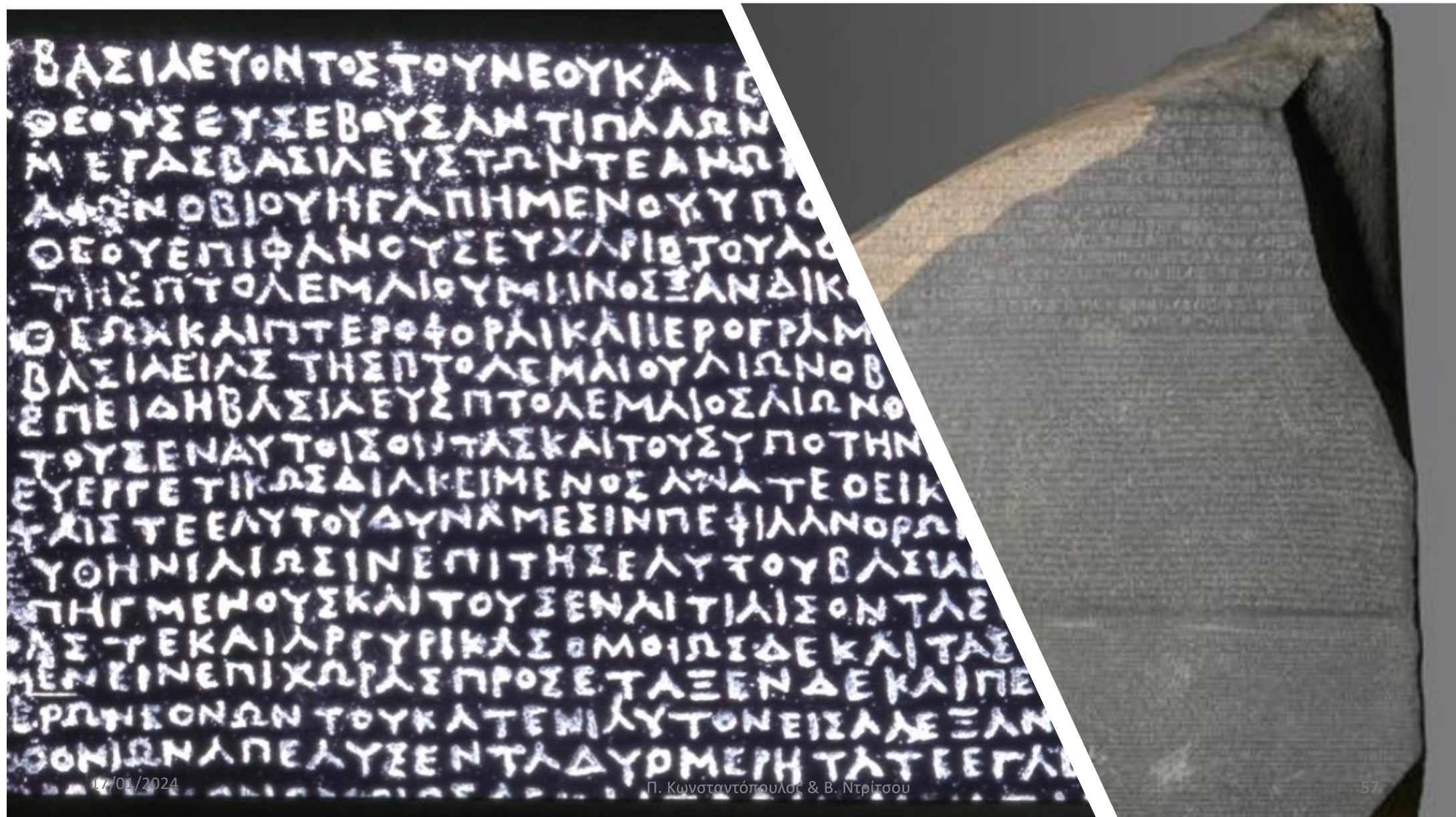
Left inner zone: Ο ΕΥΣΧΗΜΟΝ ΙΩΣΗΦ ΑΠΟ ΤΟΥ ΞΥΛΟΥ ΚΑΘΕΛΩΝ ΤΟ ΑΧΡΑΝΤΟΝ ΣΟΥ ΣΩΜΑ ΣΙΝΔΟΝΙ ΚΑΘΑΡΑ ΕΙΛΙΣΑΣ.

Right inner zone: + ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ ΜΕΓΑΛΛΥΝΕΙΝ ΣΕ ΤΟΝ ΖΩΟΔΟΤΗΝ ΤΟΝ ΕΝ ΤΩ ΣΤ(αυ)ΡΩ ΤΑΣ ΧΕΙΡΑΣ ΕΚΤΕΙΝΑΝΤΑ Κ(αι) ΣΥΝΤΡΙ “

Ο επιτάφιος GE34604 στη
Europeana

https://www.europeana.eu/el/item/2064140/local_default_34604

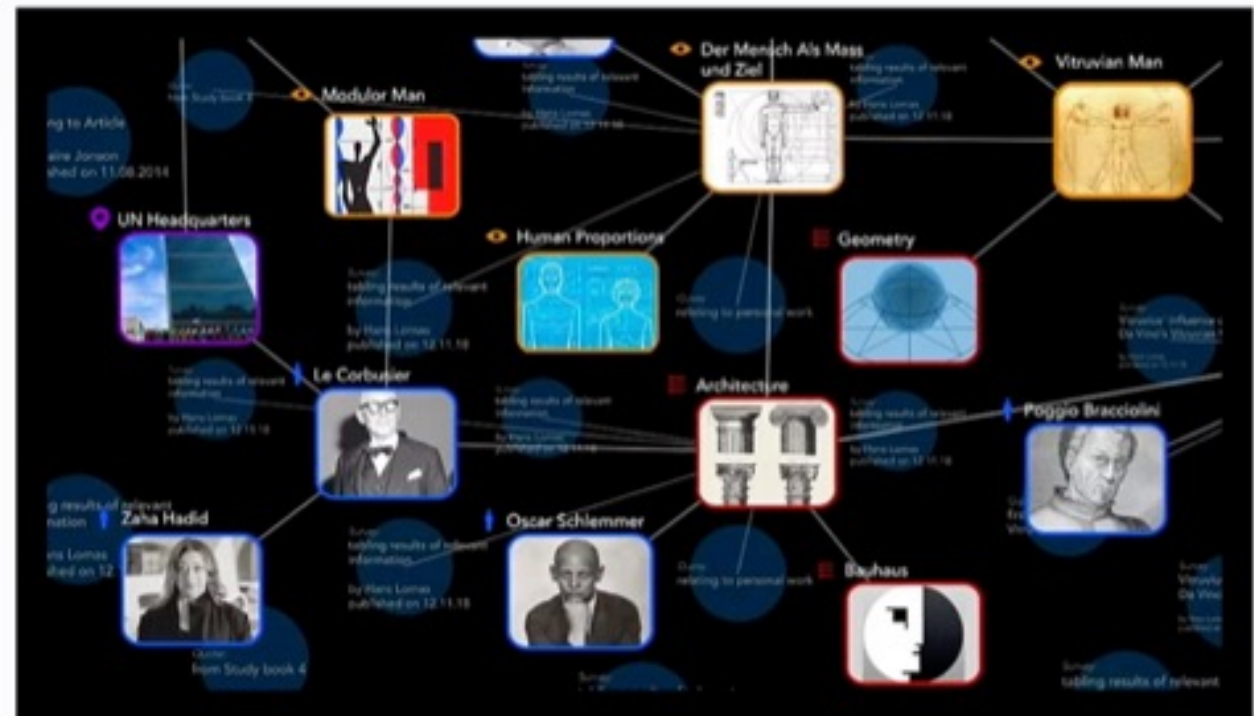

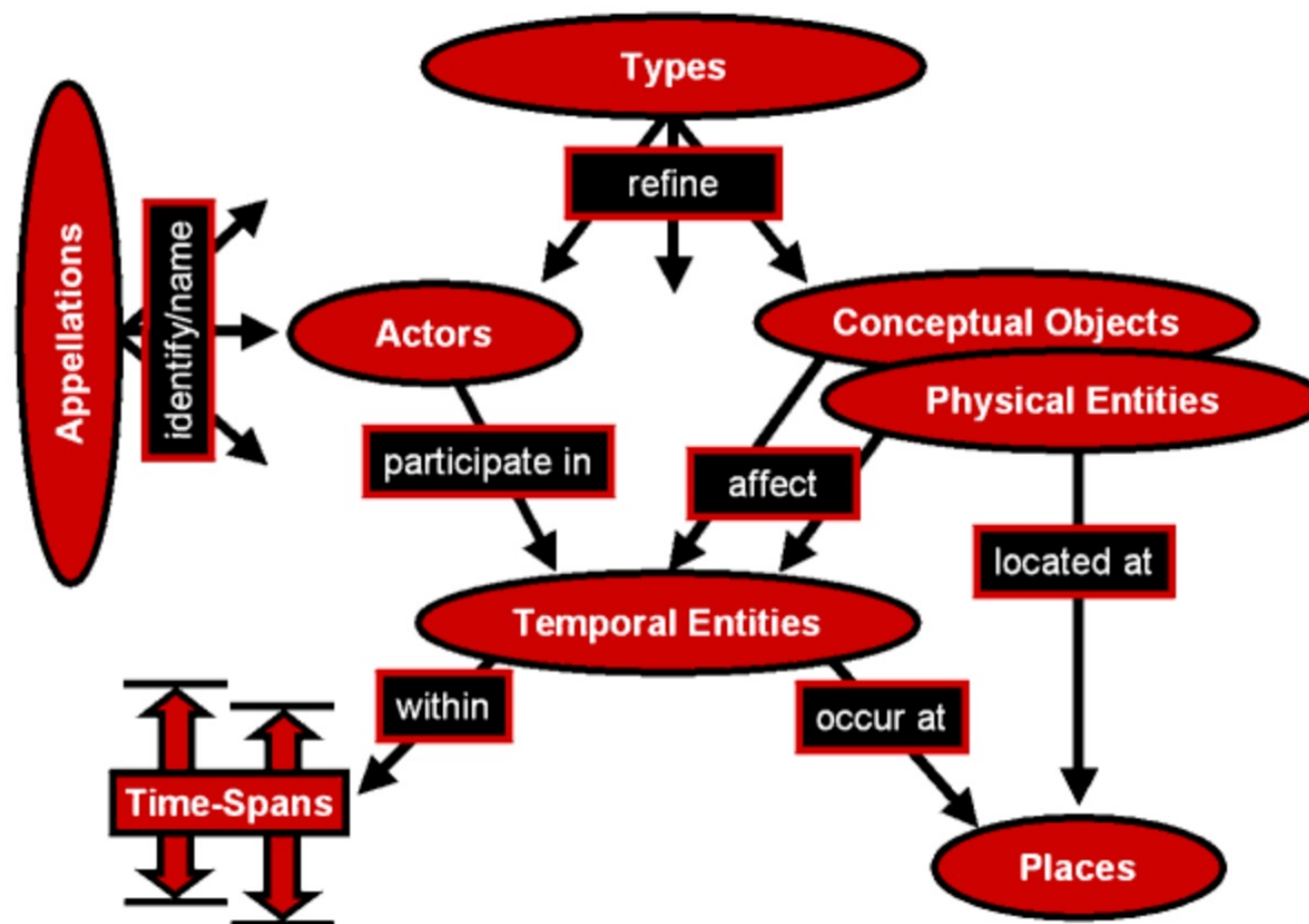
ΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΚΑΙ
ΘΕΟΥΣ ΕΥΣΕΒΟΥΣ ΑΝΤΙΠΑΛΩΝ
ΜΕΓΑΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΤΕ ΑΝΩ
ΑΝΩΒΙΟΥ ΗΓΑΠΗΜΕΝΟΥ ΥΠΟ
ΘΕΟΥ ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥ
ΤΗΣ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΜΙΝΟΣΞΑΝΔΙΚ
ΘΕΩ ΚΑΙ ΠΤΕΡΟΦΟΡΑΙ ΚΑΙ ΠΕΡΟΓΡΑΜ
ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΛΙΩΝΟΣ
ΕΠΕΙΔΗ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ ΛΙΩΝΟΣ
ΤΟΥΣ ΕΝ ΑΥΤΟΙΣ ΟΝΤΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΥΠΟ ΤΗΝ
ΕΥΕΡΓΕΤΙΚΩΣ ΔΙΑΚΕΙΜΕΝΟΣ ΑΝΩΤΕΡΟΕΙΚ
ΥΛΙΣ ΤΕ ΕΛΥΤΟΥ ΔΥΝΑΜΕΣΙΝ ΠΕΦΙΛΛΗΝΟΡΩ
ΥΟΗΝΙ ΛΙΩΣΙΝ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΛΥΤΟΥ ΒΑΣΙΛ
ΠΗΓΜΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΕΝ ΛΙΤΙ ΛΙΣΟΝΤΑΣ
ΑΣΤΕΚΑΙ ΑΡΓΥΡΙΚΑΣ ΟΜΟΙΩΣ ΔΕ ΚΑΙ ΤΑΣ
ΜΕΝΕΙΝ ΕΠΙ ΧΩΡΑΣ ΠΡΟΣΕΤΑΞΕΝ ΔΕ ΚΑΙ ΠΕ
ΕΡΩΝ ΕΟΝΩΝ ΤΟΥ ΚΑΤΕΝΙΛΥΤΟΝ ΕΙΣ ΑΛΕΞΑΝ
ΔΟΝΙΩΝ ΑΠΕΛΥΣΕΝ ΤΑ ΔΥΟ ΜΕΡΗ ΤΑΤΕ ΕΓΛΑ

Connect, communicate and represent knowledge with context

▶ Watch the video

CIDOC CRM

Χρήση προτύπων στην τεκμηρίωση συλλογών

- Διαλειτουργικότητα
- Διατήρηση
- Συνέπεια
- Επανάχρηση / Δυνατότητα αναπαραγωγής
- Διασφάλιση ποιότητας
- Ευκολότερη ανακάλυψη των συλλογών
- Οικονομικότερες λύσεις (χρόνος, πόροι)

Ευχαριστούμε!

{p.constantopoulos, v.dritsou}@athenarc.gr